

Анотація навчальної дисципліни

Інформація для студентів

Назва дисципліни	Порівняльна лексикологія (німецька мова)
Викладач	ОНЩЕНКО Наталія Анатоліївна, канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри німецької філології та перекладу. Факультет іноземних мов, 61022, м. Харків, майдан Свободи, 4, головний корпус, сьомий поверх, к. 7-68. Тел.: 057 7075343. Електронна адреса кафедри: germphil@karazin.ua
Курс та семестр, у якому планується вивчення дисципліни	денна форма: 3 курс 6 семестр кредити: 3 кількість годин: 90
	заочна форма: 4 курс 7 семестр кредити: 5 кількість годин: 150
Факультети (навчально-наукові інститути), студентам яких пропонується вивчати дисципліну	Факультет: іноземних мов Спеціальність: 035 Філологія Освітня програма: Німецька мова та література і переклад та англійська мова Німецька мова і література та переклад
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	Мета викладання навчальної дисципліни не тільки повідомити студентам певний обсяг інформації, але і розвинути в них творче наукове мислення, ознайомити з різними методами лінгвістичного дослідження, учинити умінню робити самостійні узагальнення і висновки зі спостережень над фактичним матеріалом, зіставляти факти німецької мови з іншими іноземними і рідною мовами. Основні завдання вивчення дисципліни: -на основі заглибленого і усебічного вивчення конкретних фактів словникового складу встановити загальну характеристику сучасного стану словникового складу мови, специфічні його особливості для німецької та української мов, порівняти структурні моделі слів, продуктивні типи і засоби словотвору, встановити системний характер лексики і закономірності, що зумовлюють її своєрідність для мов, що вивчаються. - сформулювати наступні програмні компетентності: Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі германської філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Загальні компетентності: ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК9. Здатність спілкуватися німецькою та англійською мовами. ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК13. Здатність проведення досліджень на належному рівні. Фахові компетентності: ФК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії німецької та англійської мов.

ФК4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди німецької та англійської мов, описувати соціолінгвальну ситуацію.
ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (німецька та англійська мови).
ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів українською, німецькою й англійською мовами.
ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз німецькомовних та англійськомовних текстів різних стилів і жанрів.
ФК11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм німецької й англійської літературної мови та культури мовлення.

Очікується отримання студентами таких **програмних результатів навчання**:

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями німецькою, англійською й українською мовами усно та письмово, використовувати ці мови для організації ефективної міжкультурної комунікації.
ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
ПРН3. Організовувати процес свого навчання та самоосвіти.
ПРН4. Розуміти загальні суттєві характеристики реальності (фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства).
ПРН5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо, працювати у команді.
ПРН7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
ПРН8. Знати та розуміти систему мови і загальні властивості літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди німецької та англійської мов, описувати соціолінгвальну ситуацію.
ПРН10. Знати норми літературної німецької, англійської та української мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
ПРН11. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів німецькою, англійською й українською мовами.
ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПРН14. Використовувати німецьку й англійську мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз німецькомовних та англійськомовних текстів різних стилів і жанрів.
ПРН16. Знати та розуміти основні поняття, теорії та концепції германської філології, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови та мовлення, пов'язані з використанням німецької та англійської мов, і використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
ПРН18. Мати навички розв'язання складних проблем у професійній діяльності в галузі германської філології та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
ПРН19. Мати навички участі в наукових дослідженнях у галузі германської філології.

Студенти мають:

знати:

- закономірності лексико-семантичної і фразеологічної систем сучасної німецької та української мов, тенденції їхнього розвитку, обумовлені лінгвістичними і екстралінгвістичними причинами.
- основні методи дослідження словникового складу досліджуваних мов, освітлені в монографіях, періодичних виданнях і дисертаціях останнього часу.

	• загальну характеристику сучасного стану словникового складу німецької та української мов, специфічні його особливості, структурні моделі вхідних у нього слів, продуктивні типи і засоби словотвору в сучасній німецькій та українській мові, системний характер лексики і закономірності, що обумовлюють її своєрідність на основі поглибленого і усебічного вивчення фактів словникового складу. вміти: • робити самостійні висновки зі спостережень над фактичним мовним матеріалом, здійснювати порівняння мовних фактів. • аналізувати конкретний мовний матеріал і пояснити найбільш важливі і типові явища в лексиці і фразеології сучасної німецької та української мов. • реферувати наукову літературу, проводити лексикологічний і фразеологічний аналіз тексту. • аналізувати різні типи словників (тлумачні, синонімічні, фразеологічні і ін.). • зіставляти факти німецької мови з українською.
Опис дисципліни	
Теми аудиторних занять та самостійної роботи Організація курсу Мова викладання	Лексикологія як розділ мовознавства і як навчальна дисципліна Слово як основна номінативна одиниця мовної діяльності Лексичне значення слова Синтагматичні зв'язки слів у лексико-семантичній системі нім. та укр. мов Парадигматичні зв'язки слів у лексико-семантичній системі нім. та укр. мов Епідигматичні зв'язки слів у лексико-семантичній системі нім. та укр. мов Семантична деривація або змінювання значення слова Словотвір як відносно самостійна дисципліна Рухомість лексико-семантичної системи нім. та укр. мов Лексичні запозичення Професійно-соціальна диференціація словникового складу Територіальна диференціація словникового складу нім. та укр. мов Загальні проблеми фразеології Спірні питання фразеології та її текстотвірні потенції Лексикографія очно-дистанційна на основі додатку Zoom, що забезпечує можливість поєднання аудиторних занять з використанням форм онлайн-навчання (доступ до навчальних ресурсів, дискусії, консультації і спілкування з викладачем, обговорення і виконання навчальних завдань тощо). Дистанційний поточний контроль виконання завдань у формі тестування в електронно-поштовому форматі; аудиторний підсумковий контроль у формі письмового іспиту. Німецька, українська